

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 11^{ΗΣ} ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1995

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΜΑΝΟΥΣΟΥ ΜΑΝΟΥΣΑΚΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΥΠΟΔΟΧΗ
ΤΟΥ ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝΤΟΣ ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Σ. ΜΑΡΚΕΖΙΝΗ

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ κ. ΜΑΝΟΥΣΟΥ ΜΑΝΟΥΣΑΚΑ

Ἡ σημερινή ἔκτακτη συνεδρία τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν εἶναι ἀφιερωμένη στήν ὑποδοχή τοῦ νέου ἀντεπιστέλλοντος μέλους της, τοῦ καθηγητῆ κ. Βασιλείου Μαρκεζίνη.

Ὁ κ. Μαρκεζίνη, καθηγητῆς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου στό Πανεπιστήμιο τοῦ Λονδίνου (University College) καί συγχρόνως καθηγητῆς τοῦ Ἀγγλοαμερικανικοῦ Δικαίου στό Πανεπιστήμιο τοῦ Leiden τῆς Ὀλλανδίας, εἶναι συγγραφέας πολυαριθμῶν ἐπιστημονικῶν μελετῶν καί συγγραμμάτων, πού τοῦ ἐξασφάλισαν τή διεθνή ἀναγνώριση. Γιά τίς ἐργασίες του αὐτές καί γιά τή λαμπρή ἐπιστημονική σταδιοδρομία του θά μᾶς μιλήσει ὁ συνάδελφος κ. Γεώργιος Μιχαηλίδης-Νουάρος, στόν ὅποιο ἡ Ἀκαδημία ἀνέθεσε τήν ἐντολή αὐτή.

Ἐγώ δὲν ἔχω παρὰ νά τοῦ ἀπευθύνω, ὡς Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας, τόν πιό θερμὸ χαιρετισμό.

Ἀγαπητὲ Συναδέλφε,

Σᾶς καλωσορίζουμε στήν Ἀκαδημία μας μὲ ξεχωριστὴ χαρὰ καί σᾶς ἀπευθύνουμε τίς καλύτερές μας εὐχές.

Καί τώρα παρακαλῶ τὸ συνάδελφο κ. Γ. Μιχαηλίδη-Νουάρο νά λάβει τὸ λόγο.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ

κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ-ΝΟΥΑΡΟΥ

Ἔχω τὴν τιμὴ καὶ τὴ χαρὰ νὰ παρουσιάσω σὲ ἀδρῆς γραμμῆς τὴν προσωπικότητα καὶ τὸ ἔργο τοῦ νέου ἀντεπιπέλλοντος μέλους τῆς Ἀκαδημίας κ. Βασιλείου Μαρκεζίνη, ὁ ὁποῖος πρὶν ἀπὸ λίγους μῆνες ἐξελέγη καθηγητῆς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Ὁξφόρδης, ἀφοῦ προηγουμένως ὑπηρετήσε ἐπὶ δέκα περίπου χρόνια στὸ ἐπίσης ὀνομαστὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Καίμπριτζ (Cambridge). Ταυτοχρόνως ὁ κ. Βασ. Μαρκεζίνης ὑπηρετεῖ καὶ στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Leiden τῆς Ὁλλανδίας, στὸ ὁποῖο διδάσκει εἰδικότερα τὶς γενικὲς ἀρχὲς τοῦ ἀγγλο-αμερικανικοῦ δικαίου.

Τὰ ἐπιστημονικὰ αὐτὰ ἀξιώματα καὶ οἱ θέσεις ποὺ κατέχει σήμερα ἀποτελοῦν συνέπεια τῶν προσπαθειῶν ὀλόκληρης τῆς ἐπιστημονικῆς του ζωῆς, ποὺ ἀρχίζει ἤδη ἀπὸ τὰ χρόνια τῶν νομικῶν του σπουδῶν στὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν κατὰ τὰ ἔτη 1961-1965. Ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια εἶχα τὴν εὐκαιρία νὰ τὸν γνωρίσω, ὄχι μόνο ὡς ἓνα πολὺ ἐπιμελῆ φοιτητὴ μὲ πρωτότυπη σκέψη καὶ ἀγάπη πρὸς τὴν ἔρευνα, ἀλλὰ καὶ ὡς ἓνα ἀξιόλογο νέο ἐπιστήμονα, ποὺ συνέγραψε ὑπὸ τὴν ἐποπτεία μου τὴ διδακτορικὴ του διατριβὴ μὲ θέμα τὴν «Ἐπιτροπεία τῆς δευτερογάμου μητρὸς κατὰ τὸν Ἀστικὸ Κώδικα», διατριβὴ ποὺ ἐνεκρίθη τὸ 1968 ἀπὸ τὴ Νομικὴ Σχολὴ Ἀθηνῶν μὲ τὸ βαθμὸ «Ἀριστα».

Παραλλήλως ἀπὸ τὸ 1966 ἕως τὶς ἀρχὲς τοῦ 1968 ὑπηρέτησε ὡς βοηθὸς τῆς ἑδρας τοῦ Ρωμαϊκοῦ καὶ Βυζαντινοῦ Δικαίου στὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν καὶ ἐδημοσίευσε σὲ ἑλληνικὰ νομικὰ περιοδικὰ πέντε ἐνδιαφέρουσες μελέτες του.

Κατὰ τοὺς πρώτους ἐπίσης μῆνες τοῦ 1968 ἀνεχώρησε γιὰ εὐρύτερες σπουδὲς στὴν Ἀγγλία, ὅπου ἐγκατεστάθη μονίμως καὶ ἐπεδόθη μὲ μεγάλο ζῆλο στὴ μελέτη τοῦ ἀγγλικοῦ δικαίου. Πρῶτος καρπὸς τῶν σπουδῶν του αὐτῶν ὑπῆρξε ἡ διδακτορικὴ του διατριβὴ γιὰ τὴ θεωρία τῆς διαλύσεως τοῦ ἀγγλικοῦ Κοινοβουλίου, ἡ ὁποία ἐβραβεύθη ἀπὸ τὴ Νομικὴ Σχολὴ τοῦ Cambridge ὡς ἡ καλύτερη διατριβὴ τοῦ ἔτους 1972 (μὲ τὸ βραβεῖο York).

Τὸ 1974 ἄρχισε τὴ λαμπρὴ πανεπιστημιακὴ του σταδιοδρομία, ποὺ συνεχίζεται ἕως σήμερα. Εἰδικότερα τὸ 1974 διορίσθηκε στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Καίμπριτζ ὡς βοηθὸς Ὑφηγητῆς (assistant lecturer), καὶ τὸ 1979 ὡς τακτικὸς ὑφηγητῆς (full lecturer). Ἀκολούθως τὰ 1986 ἐξελέγη ὡς τακτικὸς καθηγητῆς (full professor) τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου στὸ University College τοῦ Πανεπιστημίου

του Λονδίνου, όπου υπηρέτησε τὰ ἐπόμενα δέκα περίπου χρόνια μέχρι τῆς ἐκλογῆς του στοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ὁξφόρδης, πού πραγματοποιήθηκε, ὅπως εἴπαμε, τὸ 1994.

Παράλληλα μὲ τὰ διδακτικά αὐτὰ καθήκοντα ὁ ἐκλεκτὸς συνάδελφος ἔχει δημοσιεύσει ἕνα μεγάλο ἀριθμὸ βιβλίων καὶ μελετῶν, πού ἀποτελοῦν σημαντικὴ προσφορὰ στὴν ἐπιστῆμη. Εἰδικότερα, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἀναφερθεῖσες ἐλληνικὲς ἐργασίες του, ἐδημοσίευσε στὰ ἐπόμενα 22 ἔτη (μεταξὺ τοῦ 1972 καὶ τοῦ 1994) δώδεκα βιβλία στὴν ἀγγλικὴ γλῶσσα, πού κυκλοφόρησαν σὲ πολλὲς ἐκδόσεις, καὶ ἄλλες ἐνενήντα (90) καὶ πλέον μελέτες καὶ ἄρθρα, πού δημοσιεύθηκαν σὲ πολλὲς γλώσσες, δηλαδὴ ἐκτὸς τῆς ἀγγλικῆς, στὴ γαλλικὴ, γερμανικὴ, ἰταλικὴ καὶ ὀλλανδικὴ γλῶσσα.

Δὲν θὰ ἦταν δυνατὸ νὰ ἀναλύσω ἐδῶ τὸ περιεχόμενον τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν. Περιορίζομαι νὰ ἀναφέρω ὅτι γιὰ τὴν ἐκδοση τριῶν σημαντικῶν βιβλίων ὁ κ. Μαρκεζίνης συνεργάστηκε μὲ τέσσαρες καθηγητές, δηλαδὴ τὸν ἄγγλο Lawson, τοὺς γάλλους Δεσποινίδα Viney καὶ κύριο Tunc, καὶ τὸ γερμανὸ καθηγητὴ von Bar.

Μετὰ τὰ τρία αὐτὰ βιβλία θὰ ἀναφέρω δύο ἄλλα πολὺ ἀξιόλογα καὶ ὀγκώδη ἔργα, πρῶτον τὸ βιβλίον γιὰ τὸ δίκαιο τῶν ἀδικοπραξιῶν (Tort Law), 758 σελίδων, πού δημοσιεύθηκε σὲ τρίτη ἐκδοση ἀπὸ τὸν Κο Μαρκεζίνη μὲ συνεργασία τοῦ ἄγγλου καθηγητῆ Deakin, καὶ δεῦτερον, τὸ βιβλίον γιὰ τὸ γερμανικὸ δίκαιο τῶν ἀδικοπραξιῶν (The German Law of Torts), 1000 καὶ πλέον σελίδων πού γράφηκε ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τὸν ἴδιο καὶ ἐκδόθηκε σὲ τρίτη ἐκδοση τὸ Σεπτέμβριο τοῦ 1994. Οἱ δύο προηγούμενες ἐκδόσεις τοῦ ἔργου αὐτοῦ, πού κυκλοφόρησαν τὸ 1986 καὶ τὸ 1990, χαιρετίσθηκαν μὲ ἐξαιρετικὲς βιβλιοκρισίες ἀπὸ ἐπιφανεῖς γερμανοὺς, ἄγγλους καὶ γάλλους καθηγητές. Μὲ τοὺς ἴδιους ἐπαίνους ἀσφαλῶς θὰ γίνεαι δεκτὴ καὶ ἡ τρίτη ἐκδοση τοῦ βιβλίου αὐτοῦ, πού πραγματοποιήθηκε πρὶν ἀπὸ λίγους μῆνες.

Θεωρῶ ἐπιβεβλημένον νὰ προσθέσω ὅτι ἡ μεγάλη συμβολὴ τοῦ καθηγητῆ Μαρκεζίνης στὴν προαγωγή τοῦ συγκριτικοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἔχει γενικὰ ἀναγνωρισθεῖ στὸ Διεθνὲς Συνέδριον Συγκριτικοῦ Δικαίου, πού συνῆλθε στὸ Λονδίνο τὸ 1992 μὲ τὴ συμμετοχὴ ἀνώτατων δικαστῶν τῆς Ἀγγλίας, γνωστῶν πανεπιστημιακῶν καθηγητῶν καὶ ἐκλεκτῶν νομικῶν πολλῶν χωρῶν.

Τὰ πρακτικά τοῦ Συνεδρίου αὐτοῦ δημοσιεύθηκαν τὸ 1994 σὲ πολυσέλιδο βιβλίον μὲ τὸν τίτλον «The Gradual Convergence», δηλαδὴ ἡ βαθμιαία σύγκλιση, στὸ ὁποῖο ἀναδημοσιεύονται οἱ εἰσηγήσεις τοῦ ἴδιου καθηγητῆ καὶ τῶν λοιπῶν συνέδρων, πού στοχεύουν στὴ δημιουργία ἐνὸς κοινοῦ εὐρωπαϊκοῦ δικαίου τῶν συναλλαγῶν (jus commune).

Στὴν ἴδια προσπάθεια ἀποβλέπει καὶ ἡ γενικὴ ἐπιστημονικὴ προσφορὰ τοῦ συναδέλφου μας, πού ἐκδηλώθηκε μὲ τὰ μαθήματά του ἐπὶ τοῦ Συγκριτικοῦ Δικαίου,

καὶ τὰ ὅποια ἔδωσε, κατόπιν σχετικῆς προσκλήσεως, σὲ Πανεπιστήμιο τῆς Ἀγγλίας καὶ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, καθὼς καὶ σὲ Ἀνώτατες Πανεπιστημιακὲς Σχολὲς τῆς Γαλλίας, Γερμανίας, Ἰταλίας καὶ Βελγίου.

Ἡ προσφορά τοῦ αὐτῆ ἔχει ἀναγνωρισθεῖ μὲ τὴν ἀπονομὴ πολλῶν τιμητικῶν διακρίσεων, καὶ εἰδικότερα μὲ τὴν ἐκλογή του ὡς ἀντεπιστέλλοντος μέλους τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Βελγίου, τῆς Ἀκαδημίας τῆς Ὀλλανδίας, καὶ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Δικαίου, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐπίτιμου Διδάκτορα τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γάνδης, ὡς ἀντεπιστέλλοντος μέλους τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Συγκριτικοῦ Δικαίου, καὶ ὡς μέλους πολλῶν ἄλλων ἐπιστημονικῶν σωμάτων.

Ἐξ ἄλλου μὲ τὴν ιδιότητά του ὡς δικηγόρου τοῦ Λονδίνου ἀπὸ τὸ 1972, εἶναι σήμερα μέλος τοῦ Ἀνώτατου Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου τῆς Ἀγγλίας (Bencher of Gray's Inn), διατηρώντας πάντοτε τὸ δικαίωμα τῆς δικηγορίας. Πρόσφατα μάλιστα κατόπιν συμμετοχῆς του, ἡ Βουλὴ τῶν Λόρδων ἀποφάσισε τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ δικαίου σὲ μιὰ πολὺ γνωστὴ ὑπόθεση (White κατὰ Jones).

Θεωρῶ ἀκόμη ἐπιβεβλημένο νὰ προσθέσω ὅτι ἡ πολὺ σημαντικὴ προσφορά τοῦ ἀποψινοῦ ὀμιλητῆ στὴν ἐπιστήμη τοῦ ἰδιωτικοῦ διεθνοῦς δικαίου ἔχει καὶ ἐπισημῶς ἀναγνωρισθεῖ ἀπὸ ἀνώτατες πολιτειακὲς ἀρχὲς μεγάλων χωρῶν, καὶ εἰδικότερα ἀπὸ τὸν Πρόεδρο τῆς Γερμανικῆς Δημοκρατίας Κο Weizsaecker, τὸν Πρόεδρο τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας Κο Francois Mitterand, τὸν νῦν Πρόεδρο τῆς Γαλλίας Κο Σιράκ, τὸν Πρόεδρο τῆς Ἰταλίας Κο Σκάλφαρο, οἱ ὅποιοι, σὲ ἀναγνώριση τῶν σημαντικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ κ. Μαρκεζίνη στὴν προαγωγή τῆς νομικῆς Ἐπιστήμης, τὸν ἐτίμησαν μὲ τὴν ἀπονομὴ ἀνώτερων παρασῆμων ἐπιστημονικῆς ἀξίας.

Κλείνοντας τὴν εἰσήγησή μου αὐτῆ, θὰ τονίσω ὅτι ὁ ἐκλεκτὸς ὀμιλητῆς μας ἔχει διακριθεῖ γιὰ τὴ βαθειὰ γνώση τῆς ἱστορικῆς ἐξελιξέως τῶν θεσμῶν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ δικαίου, καὶ τὶς ἐπεκτάσεις του στὴ Βόρειο Ἀμερικὴ, καθὼς καὶ γιὰ τὴ θαυμαστὴ ἰκανότητά του νὰ παρουσιάζει συνθετικὰ τοὺς λόγους τῆς ξεχωριστῆς μορφῆς τοῦ δικαίου τῶν χωρῶν αὐτῶν.

Ἐπειδὴ εἶχα τὴν καλὴ τύχη νὰ τὸν γνωρίσω ὡς ἄριστο μαθητῆ μου κατὰ τὴ διάρκεια τῶν σπουδῶν του στὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν, τοῦ ἐκφράζω τὰ ἐγκάρδια συγχαρητήριά μου γιὰ τὴ λαμπρὴ ἐπιστημονικὴ του σταδιοδρομία, καὶ ἰδιαίτερα γιὰ τὴν πολὺ τιμητικὴ ἐκλογή του ὡς ἀντεπιστέλλοντος μέλους τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, καὶ τοῦ εὐχομαι, μαζὶ μὲ τὶς πολὺ σημαντικὲς λοιπὲς ἀπασχολήσεις του, νὰ συνεχίσει μὲ τὴν ἴδια πάντα ἐπιτυχία, τὴν παλαιότερη καὶ πολὺ ἀξιόλογη προσφορά του στὴν ἔρευνα τοῦ σύγχρονου ἑλληνικοῦ δικαίου.